

Riksdagens inre arbete

Under de senaste åren har rekryteringen av riksdagsledamöter ändrat karaktär. I ökande utsträckning har människor med en modern tids krav på meningsfullhet och rationalitet i den egna verksamheten kommit att väljas in. Den traditionella riksdagsmannen med djup respekt för vedertagna former och etablerade auktoriteter hör allt mer det förgångna till.

För alla partier gäller att de nya riksdagsmännen har betydande svårigheter att finna sig till rätta i riksdagen – med riksdagens arbetsformer och uppgifter. De nya riksdagsmännen inser kort och gott att riksdagens arbete huvudsakligen är form och i allt för stor utsträckning saknar reellt innehåll. De nya riksdagsmännen inser att det inflytande de kan utöva i utskottsarbete och kammardebatter endast är marginellt. De inser att det är regeringen som i beredning av olika förslag fattar besluten och därmed reducerar riksdagsmajoriteten till ett tämligen osjälvständigt transportkompani. Mot detta förhållande kämpar en aldrig så skicklig riksdagsman fåfängt. Varje insubordination riskerar – eller framställs åtminstone som den skulle riskera – regeringens fortsatta existens.

Nu är detta inte något förhållande som beror på just den aktuella trepartiregeringens speciella lydskrav eller överhuvud taget på hur regeringen råkar vara sammansatt för tillfället. Riksdagens inordnande under regeringen är paradoxalt nog en rätt naturlig följd av det parlamentariska statsskickets starka krav på riksdagsstöd för regeringen. Regeringen tving-

as sätta press på riksdagen för sin överlevnad. Och regeringen får naturligtvis gehör för sina krav. Regeringen utgörs ju av partiledningarna för de partier som bildar majoritet och det vill exceptionella förhållanden till för att inte partiledningen i ett parti skall möta åttlydnad när den kollektivt anbefaller en viss politik eller en viss uppläggning av det politiska arbetet.

Likväl kan det inte fortsätta som nu. För några år sedan hoppade Anders Wijkman av från den moderata riksdagsgruppen med just arbetsförhållandena och riksdagsmannens roll som ett viktigt skäl. Något senare har Per Gahrton följt efter med just dessa skäl som direkt angivna orsaker. Och det finns fler som funderar på att följa efter.

Det hade varit en sak om det verkligen varit så att riksdagen tvingats inordna sig under politiska dekret från regeringen. Men i själva verket har ju även regeringsledamöterna begränsade möjligheter att ta till sig det dagliga inflytandet över alla de förslag som regeringen förelägger riksdagen. Alla de enskildheter som skapar helheterna ligger huvudsakligen i händerna på tjänstemännen i regeringskansliet. Och det kan inte vara rimligt att demokrati skall reduceras till ett absolut krav på att riksdagsmajoriteten skall inordna sig under beslut som i praktiken fattats av enskilda byråkratier i regeringskansliet. Det är förståeligt om inte riksdagens alla 349 ledamöter tycker att detta är en meningsfull uttolkning av demokratin och en riktig utformning av det demokratiska arbetet.